

**W ramach projektu „Energia kompetencji -
energia rozwoju”**

nr: RPO.03.01.02-20-0289/16

**„Zajęcia rozwijające z przyrody
poziom I - III grupa 1”**

Scenariusz zajęć

Nauczyciel: Ewa Wróblewska

Temat: Gdy nie funkcjonują dobrze wszystkie zmysły.

Czas trwania: 90 minut

Cele lekcji. Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa zmysły człowieka;
- wyjaśnia ich rolę w poznawaniu przyrody;
- omawia sposoby i znaczenie ochrony narządów zmysłów;
- wskazuje rodzaje uszkodzeń narządów zmysłów oraz ich konsekwencje;
- wie, na czym polega kompensacja zmysłów;
- poznaje przykłady porozumiewania się ludzi z uszkodzonym narządem słuchu lub wzroku;
- uzasadnia potrzebę i sposoby pomagania ludziom niepełnosprawnym;
- podaje przykłady wspierania osób niepełnosprawnych przez zwierzęta;
- rozwijanie wyobraźni.

Metody i techniki nauczania: obserwacja, pogadanka, ćwiczenia interaktywne, animacje, film, zabawa.

Uzupełniające środki dydaktyczne: karta pracy, model ucha i oka, kreda, sól, słóiczki

Załączniki:

Załącznik 1. Rebus – plansza

Załącznik 2. Sześciopunkt – plansza

Załącznik 3. Plakietka

Przebieg lekcji:

1. Faza organizacyjna:

Sprawy organizacyjne.

2. Rozwiązanie rebusu, przypomnienie wiadomości o zmysłach:

N: Zachęca uczniów do pogłębienia wiadomości na temat zmysłów.

N: Aby utrwalić i pogłębić swoje wiadomości o zmysłach, obejrzyjcie animację pt. „Zmysły”.

U oglądają animację, a potem dzielą się swoimi spostrzeżeniami i odpowiadają na pytania nauczyciela.

N: *Który zmysł jest waszym zdaniem najważniejszy? Kiedy poznawanie świata jest łatwiejsze, gdy używamy jednego czy więcej narządów zmysłów?*

N: może zapytać zdolnych uczniów: *Jak nazywa się poznanie, do którego używamy większej liczby zmysłów?(poznanie wielozmysłowe).*

3. Omówienie sposobów ochrony narządów zmysłów

N: *Żeby narządy zmysłów dobrze funkcjonowały, należy o nie dbać i chronić je przed uszkodzeniami. W tym celu stosuje się różnego typu ochraniacze.*

N: Proponuje uczniom wykonanie ćwiczenia „Co chroni niektóre narządy zmysłów?” oraz wysłuchanie informacji lektora.

Po wykonaniu ćwiczenia dzieci dzielą się swoimi spostrzeżeniami i odpowiadają na pytania nauczyciela.

N: *Jak chronicie swoje narządy zmysłów przed uszkodzeniem? Jakie inne czynności można wykonywać, żeby chronić narządy zmysłów? O czym jeszcze należy pamiętać, dbając o swoje oczy, uszy, nos? W jaki sposób odżywianie wpływa na funkcjonowanie narządów zmysłów?*

4. Odkrycie głównego tematu lekcji.

N: Poleca uczniom rozwiązanie rebusu i uzupełnienie rozpoczętego zdania.

U: Rozwiązują rebus i odczytują hasło „Gdy nie działa jeden ze zmysłów”.

N: Informuje, że na dzisiejszej lekcji będą zajmowali się tym problemem, a następnie prowadzi z uczniami rozmowę ukierunkowaną pytaniami.

N: *Jak nazywa się ludzi, którzy mają uszkodzony narząd wzroku? Jak nazywa się ludzi, którzy mają uszkodzony narząd słuchu i mowy? Kto z was spotkał kiedyś lub zna osobę, która ma uszkodzony jeden z narządów zmysłów?*

N: Może zapytać zdolnych uczniów: *Czym się różni osoba niewidoma od osoby ociemniałej?*

5. Poznanie przyczyn uszkodzenia narządów zmysłów

N: *Z pewnością się domyślacie, że uszkodzenia narządów zmysłów mają swoje przyczyny. Kto potrafi wymienić przynajmniej jedną przyczynę uszkodzenia np. wzroku?*

Chętni U podają swoje propozycje.

N: *Nie jest łatwe podanie przyczyn uszkodzenia narządów zmysłu. Pomoże wam w tym ilustracja, która przedstawia najważniejsze przyczyny.*

U oglądają ilustrację, model oka i słuchają wyjaśnień N.

Komentarz N: Przyczynami uszkodzenia narządów zmysłów mogą być: przebyte choroby, wypadki z urazami głowy, nadmierny hałas, zażywanie antybiotyki, środki chemiczne i zatrucia nimi spowodowane, problemy w okresie ciąży, niewłaściwa dieta, kontakt z chorymi zwierzętami, przebywanie w inkubatorze w okresie niemowlęcym.

N zachęca uczniów do podsumowania tej części lekcji.

N: *Powtórzcie zatem, w jaki sposób można zabezpieczyć się przed uszkodzeniem narządów zmysłów. Na co należy zwracać uwagę, chroniąc swoje zdrowie?*

6. Wyjaśnienie znaczenia kompensacji w funkcjonowaniu osoby z uszkodzonym narządem zmysłu

Komentarz N: Człowiek, który ma uszkodzony jeden lub więcej narządów zmysłów musi codziennie radzić sobie z różnymi problemami, które nie dotyczą ludzi pełnosprawnych. Nie jest mu łatwo, ale z pomocą przychodzi mu jego własny organizm, który stara się uzupełnić braki i angażuje inne zmysły, by zastąpiły ten niedziałający poprawnie. Jak nazywa się takie zastępowanie lub wspieranie jednego zmysłu przez drugi, dowiedzie się podczas projekcji filmu.

U oglądają film „Co to jest kompensacja zmysłów?” i słuchają wyjaśnień lektora. Po projekcji U dzielą się swoimi spostrzeżeniami i odpowiadają na pytania nauczyciela.

N: *Na czym polega kompensacja zmysłów? W jaki sposób osoby niewidome wykorzystują dotyk? Dlaczego o osobach niewidomych mówi się, że czytają palcami?*

N może zapytać zdolnych uczniów: *W jaki sposób osoby niewidome uczą się grać na instrumentach i jaki zmysł wtedy wykorzystują?*

7. Poznanie twórcy alfabetu dla osób niewidomych

Komentarz N: Ponad dwieście lat temu żył człowiek, który jako czteroletnie dziecko całkowicie stracił wzrok. Pomimo ślepoty chłopiec uczęszczał do wiejskiej szkoły, a potem do szkoły dla niewidomych, gdzie uczono go czytać, ale nie uczono pisania. Potrzeba nauki sprawiła, że młody Louis Braille, opierając się na wojskowym systemie szyfrowania informacji, opracował specjalny sześciopunktowy alfabet dla osób niewidomych, który umożliwił im zarówno samodzielne czytanie jak i pisanie. Alfabet szybko został rozpowszechniony i w tej chwili jest znany na całym świecie.

N poleca uczniom wykonanie ćwiczenia interaktywnego.

N: Aby poznać imię i nazwisko tego niezwykłego człowieka, wykonajcie ćwiczenie „Twórca niezwykłego alfabetu”.

U układają z puzzli portret twórcy alfabetu dla osób niewidomych i z podanego zestawu wybierają jego nazwisko – Louis Braille.

8. Omówienie zasad tworzenia liter alfabetu opartego na sześciopunkcie

N: prezentuje planszę „Alfabet Braille’a” i omawia zasadę tworzenia liter. zwany znakiem tworzącym.

N komentuje: Sześciopunkt składa się z dwóch kolumn, w każdej są trzy punkty. Lewa kolumna to punkty: 1, 2, 3, a prawa punkty: 4, 5, 6. Alfabet ten daje możliwość zapisania 63 znaków, co pozwala na wykorzystanie go do zapisania każdego wyrazu w dowolnym języku. Oprócz tego, że umożliwia zapisywanie wyrazów i zdań, alfabet doskonale nadaje się też do zapisywania oznaczeń matematycznych, fizycznych, chemicznych, a nawet muzycznych. To czyni go uniwersalnym narzędziem wykorzystywanym na całym świecie przez osoby niewidome i ociemniałe.

U odczytują kilka przykładowych liter i znaków.

N: *Pod koniec dzisiejszej lekcji będziecie mieli okazję wykorzystania alfabetu Braille’a w praktyce.*

9. Przedstawienie różnorodnych działań wspierających osoby niepełnosprawne

N: W obecnych czasach osoby niepełnosprawne, w tym niewidome, są wspomagane w różnorodny sposób. Niektóre z tych działań są wam na pewno znane, bo spotykacie się z nimi w codziennych sytuacjach. Opowiedzcie o tym.

Chętni U opowiadają o swoich doświadczeniach i spostrzeżeniach.

N zaprasza uczniów do obejrzenia animacji „Wspieranie osób niepełnosprawnych” składającej się z zestawu zdjęć oraz do wysłuchania komentarza lektora.

Po wykonaniu zadania N kontynuuje rozmowę z uczniami.

N: *Kto z was widział zapisane w windach napisy wykonane za pomocą alfabetu Braille’a? W czym i w jaki sposób pomagają osobom niepełnosprawnym działania przedstawione podczas projekcji?*

N: Osoby niepełnosprawne, w tym niewidome, mogą w tej chwili korzystać również z różnego typu urządzeń, które pozwalają im na lepsze funkcjonowanie w codziennym życiu. Oprócz urządzeń ważną rolę wspierającą pełnią również zwierzęta.

N: *Kto z was widział urządzenia, które pomagają osobie niewidomej w jej codziennym funkcjonowaniu? Do czego osobie niewidomej potrzebny jest pies? W jaki sposób przygotowuje się zwierzęta do pełnienia roli przewodnika, opiekuna osoby niewidomej? W jaki sposób ludzie mogą pomagać osobom niepełnosprawnym? Komu z was zdarzyło się pomóc osobie niepełnosprawnej? Na czym ta pomoc polegała?*

10. Podsumowanie – wykonanie zadań z karty pracy (praca samodzielna)

N poleca uczniom wykonanie zadań z karty pracy.

Zadanie 1 dla wszystkich uczniów polega na odczytaniu zdania zapisanego za pomocą alfabetu Braille’a (prawidłowa odpowiedź: chroń narządy zmysłów).

Zadanie 1 w wersji dla uczniów zdolnych i szybciej pracujących polega na odczytaniu dłuższego niż w poprzedniej wersji zdania zapisanego za pomocą alfabetu Braille’a (prawidłowa odpowiedź: chroń narządy zmysłów przed uszkodzeniami).

N sprawdza poprawność wykonania zadań.

11. Praca twórcza

N proponuje uczniom wykonanie pracy z wykorzystaniem soli i kolorowej kredy

U: Wykorzystując własną wyobraźnię i dostępne środki, wspólnie z N barwią kredą sól i napełniają różnymi kolorami słoiczki tworząc kolorowe obrazy.

12. Ewaluacja końcowa

Na zakończenie U wyrażają swoją opinię o lekcji. N wypowiada początek zdania, a U kończą je zgodnie z własnymi odczuciami.

Na dzisiejszej lekcji bardzo mi się podobało

W czasie lekcji miałem okazję zobaczyć

Dowiedziałem się o

Gdy spotkam osobę niepełnosprawną, to

N: Cieszę się z waszego zaangażowania w czasie lekcji. W nagrodę dla każdego z was mam plakietkę „Pomagam” (załącznik 3), która upoważnia was do udzielania pomocy osobom potrzebującym.

KARTA PRACY DLA WSZYSTKICH UCZNIÓW

Wykorzystując alfabet Braille'a, odczytaj i zapisz hasło.

a	ą	b	c	ć	d	e	ę	f
g	h	i	j	k	l	ł	m	n
ń	o	ó	p	r	s	ś	t	u
w	y	z	ź	ż				

○ ● ● ● ○ ● ○ ● ○ ● ●
○ ○ ○ ○ ● ● ● ● ○ ● ○ ●
○ ● ○ ○ ○ ○ ● ○ ● ○ ○ ●

● ● ● ○ ● ○ ● ○ ● ○ ● ● ● ● ●
○ ● ○ ○ ● ● ○ ● ○ ○ ○ ● ○ ●
● ○ ○ ○ ● ○ ● ● ○ ● ○ ○ ● ●

● ○ ● ● ● ● ○ ● ● ○ ○ ● ○ ●
○ ● ○ ○ ○ ● ● ○ ● ○ ○ ○ ○ ● ●
● ● ● ○ ● ● ● ○ ○ ● ● ● ○ ●

KARTA PRACY DLA UCZNIÓW ZDOLNYCH

Wykorzystując alfabet Braille'a, odczytaj i zapisz hasło.

a	ą	b	c	ć	d	e	ę	f
g	h	i	j	k	l	ł	m	n
ń	o	ó	p	r	s	ś	t	u
w	y	z	ź	ż				

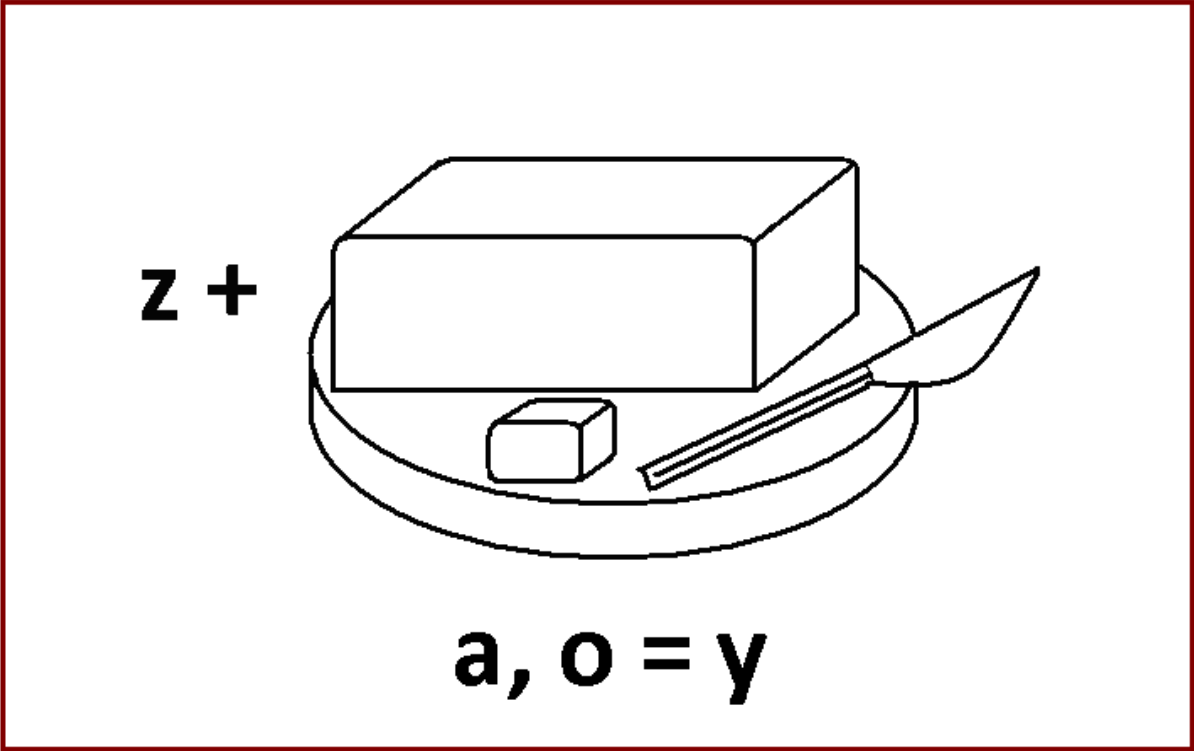
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

Załącznik 1

Załącznik 3

